

Konsumentdatasystem.

Sedan 1975 har jag vid ett flertal tillfällen berört möjligheterna att starta kartläggande projekt på konsumentupplysningssidan. Under rubriken "informationssystem för allmänheten" måste konsumentupplysning anses som ett viktigt tillämpningsområde.

Såväl 1975 som 1976 har jag diskuterat saken med Konsumentverket, med den enstaka resultatutsagan "principiellt intressant". Jag har även tagit upp frågan med chefred för ICA-kuriren (landets faktiskt största upplagetidning), som helt tydligt betraktade området som futuristiskt, på gränsen till science fiction.

Trots detta relativa ointresse har jag inom ramen för ett av STUs forskningsprojekt på programvarusidan (utfört av Sture Hägglund, Linköpings Universitet) uppmanat till konstruktion av en smärre programvarutillämpning inom området. Det framställda dialogprogrammet, benämnt KONSUP, har demonstrerats vid flera tillfällen i mindre miljöer och finns för närvarande tillgängligt på Stockholms Data-maskincentral (QZ, dator DEC-10). Det demonstrerar olika dialogformer, exemplifierat av pris- och egenskapsupplysning för ett antal konsument- och dagligvaror av olika typer. Detta program gjorde en intressant insats vid den behovsinventerande seminarieveckan för telekommunikationsprojekten TERESE (Luleå, dec 1976), för belysning av området informationssystem för gemene man. Inte heller vid detta tillfälle uppnåddes projektintresse, den ansvarige konsumentsekreteraren i Luleå önskade enbart arbeta med "mänsklig konsumentkontakt".

I och med den begynnande diskussionen om system av typen (det engelska) Viewdata, där hemterminaler nu är en praktisk realitet, blir grunden för konsumentupplysningsdialog via terminal mer gripbar. Inget väsentligt nytt har inträffat i detta avseende annat än att terminalsidan blivit mer konkret. Systembilderna som sådan är densamma. Icke desto mindre är möjligheterna nu sannolikt större till resultat än tidigare.

En telefonkontakt utifrån med en allmän förfrågan om eventuellt STU-intresse på området uppmuntrades i slutet av sept 1977. Som resultat finns en av Lars Nieckels (Företagsekonomiska Institutionen, Stockholms Universitet) författad PM, som kort belyser några aspekter kring datorstödd konsumentupplysning. Denna PM har STU dnr

77-6651. Till vad som där tas upp, kan läggas aspekter av datasystemnära typ, dialogformer, databasanknytning m m, väsentligen av programvarunatur.

På någon sikt bör dylik konsumentupplysning utgöra ett intresseområde av stor vikt. Man kan t ex överväga anknytning till system av typen EFTS (kontantlösa ekonomiska transaktioner), ett område, som ej sällan anses som den kvantitativt mest omfattande datatillämpningen över huvud taget på 1980-talet.

Tills vidare bör konsumentupplysningsområdet belysas självständigt, ur datatekniska, ekonomiska och sociala synvinklar.